programme according to the programme of the House. I am surprised to note that the Government is taking so much time to take a decision with regard to the holding of a session.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home and Finance).—The Hon'ble the Leader of the Opposition is already home-sick. We have been here for the last one week.

Mr. SPEAKER.—Next item on the agenda will be taken up.

MYSORE KHADI AND VILLAGE INDUSTRIES BILL, 1956.

Motion to Consider.

Dr. R. NAGAN GOWDA (Minister for Industries and Excise).—

Sir, I move:

> "That the Mysore Khadi and Village Industries Bill, 1956 as reported by the Select Committee, be taken into consideration."

The printed copies of the report are before the members. I, without making any speech, move this for consideration.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

> "That the Mysore Khadi and Village Industries Bill, 1956, as reported by the Select Committee, be taken into consideration."

Sri J. MOHAMED IMAM (Jaglur).—Sir, I expected that changes that would be made could be acceptable to those who opposed this Bill. On the other hand, I find that they have made matters worse and confirmed my suspicion that this is a piece of legislation intended not to benefit the country or to uplift it or improve the material wealth of the State but to strengthen their own organisation. Sir, last time I expressed my apprehension that the measure is to the benefit of only those who are in power intended to strengthen and stabilise their party. I also stated that the Chairman and members of this Board may come from one party and this is more or less an organisational move rather than an administrative one. Now, the Select Committee have made one change which I think, is against the Constitution and which must receive the serious consideration of this House. That is the clause of disqualification which lays down that no member of the Board or the Chairman can be appointed unless he wears khadi. I should not be misunderstood that I am against khadi or wearing khadi. But, I feel that khadi movement at present is out of date. It is purely organisational. It should be taken over by a private organisation and should not be the concern of the Government. At the most, Government may subsidise the scheme and give some grant. I object to make this a part of Government machinery. Tomorrow it may be said that those who do not wear khadi cannot become Government servants. This is highly objectionable and highly discriminatory My friend Sri Pattabhiraman, to whom I have great respect was also in the Select Committee, and they ought not to have added this disqualification. On these grounds I very strongly oppose this Bill. Even now I appeal to the Minister not to introduce such a discriminatory measure. We all love khadi. Let Government encourage the industry; we have no objection for their doing it. But, why should they havs this as a statutory measure?

Sir, I know that for the last few years Government have been spending good deal of money and Government of India is now trying to introduce the Ambar Charka under the Second Five-Year Plan. I think they have set apart some crores for this scheme. But I am very much doubtful whether this Ambar Charka Scheme would bring any material benefit to the country and relieve unemployment. On the other hand I am certain that all the money that is to be spent on this scheme by way of subsidy, etc., would all be a waste. I am taking a realistic and a practical view. Supposing this amount of 40 or 50 crores which is proposed to be spent on this Ambar Charka Scheme is diverted to start small mills throughout the country; a number of them can be started at aost of Rs. 8 to 10 lakhs for each mill. We can provide employment

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

for a number of persons and the yarn manufactured there would help the powerloom industry; to that extent, the problem of unemployment would be solved. Now the idea is to pay this 40 to 50 crores by way of subsidy to those who want to reel yarn in Ambar Charka. I do not know what it is like.

Sri A. G. RAMACHANDRA RAO (Minister for Law and Education).—Sir, the Hon'ble Member is putting forward all imaginary things and without knowing what it is exactly.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Let the Minister exhibit the Charka.

Sri A. G. RAMACHANDRA RAO.—If the Hon'ble Member wants it, I have no objection to do it.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I think it is a crude wooden frame with eight spindles or so. Instead of that, why not we have small mills with 2,000 spindles each? On the other hand, I am sure that people will work only as long as they get subsidy and when once it ceases, the scheme will be nowhere, and all the money spent would be a waste. Sir, my own humble opinion is that the present day economy requires that we must change our policy. When we have to compete with other countries and solve unemployment problem, we must adopt the policy of making use of only Indian made goods. I have seen western countries like Italy and France. If you go to France, you will find that only French goods and cars are used. They do not use any goods manufactured outside their country. Whereas here in India we find foreign goods being dumped in. So, we must encourage swadeshi movement. We must make use of only Indian made goods. If a certain article is manufactured in India, all of us must make use of it. It is only by adopting this policy that we can build up industries in India and improve our economic position. I know, khadi was very popular at one time; it was a political move. Now, we must buy Indian made cloth. As it is, 99 per cent of the people make use of Indian made cloth. So, it need not necessarily be khadi.

Sri K. PRABHAKAR (Nelamangala—Scheduled Castes).—To help mill owners!

Sri J. MOHAMED IMAM.—Then, let Government legislate and scrap all the mills and say that all must wear khadi and khadi only.

Sri K. PATTABHIRAMAN (Kolar).—A day will come.

Sri J. MOHAMED IMAM.—That will never come. I am confident, on the other hand, that in course of time my view will be adopted; it is a practical, a sane view, a view which will bring better economic benefits. With these remarks, I oppose the report of the Select Committee.

Sri P. R. RAMAIYA (Basavangudi).—I wholeheartedly support this Bill. The object of this Bill is to see that khadi which is a village industry is made self-sufficient and also is made more progressive.

1-30 P.M.

All these years khadi had been promoted by non-official efforts and in Mysore due to the encouragement given by the Government khadi centres were opened in some areas and they worked with some success. But, Sir, now a comprehensive Bill has been introduced with a view to resuscitating this very important village industry. Next to food, cloth is a great necessity and the principle behind khadi is that village industry should be revived with great vigour and the villagers should be made to lead a life of plenty and happiness.

Sir, Mahatma Gandhi who originated this movement attached a great sentiment to this and it has become now a practical matter for the Government to take up and establish this industry on firm foundations. There was a time when this country had to depend upon imported foreign cloth. In those old days nearly 60 to 70 crores worth of cloth was being imported into this country. But, we are in a happy position today. We are producing through our mills enough cloth and also something to export. But Sir, a rationalisation has to be brought about in the matter of this cloth industry; some cloth has to be produced by mills and some to be produced by handlooms

which consume mill yarn There should also be some handlooms which use hand spun yarn. Unless we take extraordinary steps to promote this industry, this will not survive against the competition of the mill industry. Therefore, we have to establish a Khadi Board and pay ample wages to the villagers who depend upon this industry. One very important point which we have to bear in mind with regard to village industry is that the producers themselves should be consumers also. Unless that principle is introduced in the matter of khadi and also in the matter of other village industries, this village industry will have no legs to stand upon. Therefore this clause, namely, that those who are members of this Board should wear Khadi is a very salutary measure and it is necessary also. I do not know why the sponsors of this amendment have used very doubtful words "does not wear khadi" which is a negative aspect. If they had stated "wearer of khadi," it would have had a more positive effect. According to this, one can be a member even if he does not wear khadi always. Though it is not possible for me to introduce any amendment at this stage, I wish it would be understood as 'one who is a habitual wearer of khadi.' Then only this khadi industry will be able to stand on its own legs and it will be able to take its place in the national economy of India.

With regard to the working of this Bill, we require those members of the Board to be enthusiastic and also to have faith in khadi. All these years some Boards have been constituted and all sorts of people have been appointed there. But; Sir, it is time that only people who have faith in khadi and who themselves wear khadi, should be on the Board. Sir, I wish this Bill had been introduced a year ago so that we may have had the benefit of subvention of the Government of India. In other States like, Bombay, Madhya Pradesh and Uttar Pradesh, very great progress has been achieved with regard to khadi industry and the one very healthy feature is that the wages given to the people who are engaged in this spinning industry and weaving industry have been standardised. That is a very healthy feature. Mahatma Gandhi while he was alive introduced this system of increasing wages. Sir, now we are speaking of minimum wages in every industry. I think it is high time we introduce some minimum wages with regard to khadi industry also. Unless you guarantee that minimum wage, people cannot be induced to take to this industry. I do not find any clause anywhere in this Bill with regard to guaranteeing of the basic minimum wages. Though it has not found a place in this Bill, I wish that principle is kept in view when this Bill is put into execution.

Sir, village industry, as we understand it, is meant for running it in the villages only. As a man living in Bangalore City, I find there is much scope for introducing this industry in many middle class families. These middle class families will gladly taken to this industry if it is named as 'Home Industry'. Even in Bangalore City there are many people who work on the Charkha and now the Ambar Charkha is going to be introduced and quite a number of people are going to work on these. I wish this Bill be made more comprehensive so as to include cities of Bangalore and Mysore. It is very necessary in order to improve the economic condition, of the middle classes who have fallen on evil days in recent years. Therefore, I request the Government to consider this suggestion of mine that Home Industry also be included in this Bill. One very important point which I wish to stress in this House is, it has been the practice or habit of most of us to think of these village industries and khadi industry but when it comes to putting them into action, we have been very sparing. Therefore, I would urge that the members of this House and also the members of the great organisation would take much more interest in these village industries, as consumers. Unless they consume these village products and products produced by the village industries, they cannot thrive. It has been a very difficult thing to market these village products. Unless we start a machinery

(Sri P. R. Ramaiya)

to make these village products consumed much more than at present, it would I think reduce itself merely to lip sympathy. We have to take lessons from England and other countries where they are so patriotic as to think of using only the products produced in their own countries. On this occasion I wish to remind this House of an incident which has been reported in some papers that the Queen of England once went to an office where she saw some typewriters and enquired from which country those typewriters had come. When she was told they were got from some other country, she stated it was not a matter of compliment for England to use machines produced in other countries. Such kind of patriotism is very necessary, though it may be called sentimental, to promote this industry.

Sir, we know, if we study the history, how cloth industry was killed in India by the East India Company and how it was boycotted in England. The cloth produced in India was boycotted in England. We know what steps we have to take and how much love we have to bestow upon our own industry. Therefore there is no use of saying that it is a matter of sentiment and all that. Life is not mere logic or mere machine; life is 90 per cent sentiment. Therefore we want that sentiment to be used in this khadi industry. And I hope that the efforts made now by the Government will accelerate the production of khadi in the State and also its consumption.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ (ಟಿ. ನರಸೀಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು 5 ನೆ ವಿಧಿಯ (ಎ) ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅನರ್ಹತೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನೆತ್ತಿದರು. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವವರನ್ನು ಯಾಕೆ ಚುನಾಯಿಸಬೇಕು; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಶಾಸನ ಬರೀ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ 15 ತರಹ ಇದೆ. ಆ ಹದಿನೈದು ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿರುವವರು ಖಾದಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಚುನಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಅಕ್ರಮ, ಅನ್ಯಾಯ, ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಸೂದೆ ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಇತರ ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಖಾದಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇದರ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. 'Who does not wear khadi' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾದಾಗ ಇಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಸಹ ಕಾನೂನು ಮುಖಾಂತರ ಬಲವತ್ತರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಅಷ್ಟು ಸಾಧುವಾದದ್ದಲ್ಲವೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿವೆ. ಏನೆಂದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಈ ಮಸೂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನಗುಣವಾಗಿ ಚುನಾವಣಾಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅವರು ಚುನಾವಣಾಪದ್ಧತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ಖಾದಿಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ, ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವವರನ್ನು ಅಂದರೆ ಖಾದಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವರನ್ನು ಚನಾಯಿಸುಕೊಳ್ಳಿ ಅಥವ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖೇನ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ, ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಓಟಿನ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವೆರಡನ್ನು ಹೊರತು ಉಳಿದುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ; ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತ ಗ್ರಾಮಕೈಗಾಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಾಧ್ಯತೆ ನಮಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದವರನ್ನು ಚುನಾವಣೆಮಾಡಿ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಂತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವ ಬದಲು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿದಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರೂ ಸಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಒಂದು ವಿಷಯವಿದೆ. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಿಂದ ಎರಡು ಸ್ಥಾನ

ಗಳಿಗೋ, ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೋ, ಅಥವ ಮೂರನೆ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೋ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡುವುದು ಶಾಸನಸಭೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಚುನಾಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ, ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಶಾಸನಸಭೆಯಿಂದ ಚುನಾವಣಾಕ್ರಮದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪದ್ಧತಿ. ಇದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹತೋಟಿಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕವರದಿ (annual reports) ಯನ್ನು ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'It will be laid on the table of the House, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಧಿ ಇದೆ. ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ, ಅಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡು ಬರದೆ ಹೋದರೆ, ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. Housing Board ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು, ಹೌಸಿಂಗ್‌ಬೋರ್ಡಿನ ಆಡಳಿತ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ನಮಗೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇದೆ. ಅದರ ಆಡಳಿತದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ Khadi and Village Industries Boardಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಂಟು ಲಕ್ಷ, ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವಾಗ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನಿಂದ ಇಷ್ಟು ಭಾರಿ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ, ಆಗ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯ, ಆಡಳಿತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಆವಶ್ಯಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಇರಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ, ಈಗ ಆರನೆಯ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಪ್ಯಾರದಲ್ಲಿ '(a) refuses to act' ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಯಾರು refuse ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಮಕಾರಣ ಮಾಡಿದಂಥ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ, ನಾಮಕಾರಣಮಾಡಿದ Chiarman ರವರು 'refuses to act' ಎಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿವರಣೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಲಾಷೆಯಿದೆ. Chairman ಅವರು refuses to act ಎಂದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. Chairman or member ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮೆಂಬರು ಏನು refuse ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ 'refuses to act' ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಸರ್ಕಾರದವರು, ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಮನೋಭಾವವಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 3ನೇ ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ನಮೂದು ಮಾಡಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅನರ್ಹತೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಪುನಃ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದೆ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಹ ಆ ತರಹ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ಅವಧಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಐದು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಎಂದು ಒಂದು ಅವಧಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. Eligibility ineligibility ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

12ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 'Power to make contracts' ಎಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ sub-section (b)(i) ಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ : ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಇದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಅಂದಾಜು ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನವರ ತೀರ್ಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಅವರು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದು, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದಿದೆ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಅಂದಾಜುಗಳು (ಎ) ಸಬ್-ಸೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಅಂದಾಜುಗಳು ಬೋರ್ಡಿನವರ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದಿದೆ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥವೇನೋ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಿವರವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಒಂದು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟರಿಗೂ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರಿಗೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. To manufacture tools and implements ಎಂದು ಮೊದಲು ತಂದಿದ್ದ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ To arrange for the manufacture of tools and implements ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. 26ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ 'Annual Report' ಎಂದಿದೆ. ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನಿಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಸನ ಸಭೆಯವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಮೂದು ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ಖಚಿತವಾದ ಕಾನೂನಿದ್ದರೆ ಈ ಸಂಘದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹತೋಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ (ಹೊಸಕೋಟೆ-ಆನೇಕಲ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಟ್ಯಾಚ್ಯುಟರಿ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದ ಮತ್ತು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ವರದಿಯಿಂದ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಹತ್ತು ಜನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇಮಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಬೋರ್ಡ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ಖಾದಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಖಾದಿ ಎಂದರೆ ಕೈಯಿಂದ ನೂತು, ನೇಯ್ದಿರತಕ್ಕ ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆ, ರೇಷ್ಮೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆ, ಉಣ್ಣೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆ ಈ ಮೂರಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉಣ್ಣೆಯಿಂದಾಗತಕ್ಕ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಣ್ಣೆ ಕಂಬಳಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಯಿತು. ಈಗ ಈ ಬೋರ್ಡಿನ ರಚನೆಯಿಂದ ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುವುದು ತಪ್ಪಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಿಧಾನವಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ; ಈಗಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇಂಥ ಬೋರ್ಡಿನ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಇಮಾಂಅವರು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಿಸತಕ್ಕ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿ ತಯಾರಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕು, ಸಮಗ್ರ ಉಪಕರಣ ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಯಾರಾದ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕೂಡ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಕರ. ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರು ಏಕೀಭವಿಸಿ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅವರುಗಳು ಅನರ್ಹತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಬಾರದು, ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿರುವ ಛೇರ್ಮನ್ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಕಾರಣವಿರಬೇಕು. ತೆಗೆಯುವಾಗ ಮುಂಚೆ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬಹುದು. ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 15 ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕಡೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

2 P.M.

ಖಾದಿಯನ್ನು ಧರಿಸುವವರೇ ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕಡ್ಡಾಯವೇಕೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಇಮಾಂಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾದ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಖಾದಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿದೆ. ಈ ಬೋರ್ಡಿನ ರಚನೆ ನಿಧಾನವಾಗಬಾರದು, ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗಿ ಅದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮನ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು 5ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿರುವ 'Disqualification for appointment on the Board' ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. 5ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಖಾದಿಯನ್ನು ಧರಿಸದಿದ್ದರೆ ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯನಾಗಲು ಅರ್ಹತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಖಾದಿ ಹಾಕಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಇನ್ಯಾರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ 10ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು. ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆ, ಖಾದಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿರುವವರನ್ನು ಹಾಕಿದರೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಯೋಜನೆಯೇನಿದೆಯೋ ಅದರ ಫಲ ದೊರೆಯದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಖಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿರುವವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಕೃಪಾಲಿನಿಯವರೂ ಸಹ ಖಾದಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪಕ್ಷದವರೂ ಖಾದಿಯನ್ನೇ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಮುಖಂಡರೋ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರರೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾದಿ ಹಾಕಿರುವವರೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಮೇಲೆ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಆಕ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ, ಯಾರು ಖಾದಿಹಾಕುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಲಾಜಿನಿಂದ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ಖಾದಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಪಾಕೀಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಮಿಲ್‌ಬಟ್ಟೆ ಸಾಲದೆ ಅಲ್ಲೂ ಖಾದಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಖಾದಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು, ಮಿಲ್‌ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು

ಒತ್ತಾಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ಮಿಲ್‌ಬಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನೇ ಹಾಕಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೊರಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ರಫ್ತುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಖಾದಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು; ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಶ್ರಮಜೀವನದಿಂದ ಮತ್ತು ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬರೀ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೂ ಬಡವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲು ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಿಲ್‌ಇದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು, ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ತಂದಿರುವ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾದಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹಾಕಬೇಕು; ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತ್ರ ಹಾಕಬೇಕು, ಇತರರು ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರದಿದ್ದರೂ ಖಾದಿಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು, ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು ಸಹ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೆಲೆಕ್ಟ್‌ಸಮಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಶ್ರೀ ಇಮಾಂಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ ವಾದ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಖಾದಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೆಂಬರಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಖಾದಿ ಧರಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವರು ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ವಾದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲೇ ಆದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ತಯಾರಾಗುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮವಲ್ಲವೇ! ಅವರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ತಯಾರಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಫಲಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಖಾದಿಯ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮತ್ತು ದೇಶದ ಅನೇಕ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಇದನ್ನು ಈಗ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನಾವ ವಿಧವಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸಿದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣ ಒಂದಕ್ಕೇ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಸುರಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಣ ಹಂಚಬೇಕಾದರೆ ಖಾದಿಯಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಖಾದಿ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಖಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವರೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಗ್ರಿಗ್ ಎಂಬುವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಈ ದಿವಸ ಕೆಲವರು ಖಾದಿಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಮಿಲ್ ಬಟ್ಟೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ನಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಖಾದಿಯೋ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಸಹ ಬರುವಂತೆ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖಾದಿಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ಇದರ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದಿರುವಾಗ, ಈಗಲಾದರೂ ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ದೇಶೋದ್ಧಾರದ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಖಾದಿಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಡುವ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ 10-15 ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಮೂಲ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದೇ ಹಾಗೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಚರ್ಮ ಹದಮಾಡತಕ್ಕ ಮನೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಎಣ್ಣೆ ತಯಾರಿಸತಕ್ಕ ಮನೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಮನೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಮನೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇತರ ವಿಷಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರುಮಾಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ಮನುಷ್ಯರಿರಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಏನೇ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೂಕೂಡ ನಡೆಯಲಾರದು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕವೇಳೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆಗ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಬರಿಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಜನರಿಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯವೇ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷೀಯವಾದ ಭಾವನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ, ಉತ್ತೇಜನ ಇರುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಜನರಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜರಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಜನರು ಖಾದಿ ಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಖಾದಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿ

(ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ)

ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಕೇವಲ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭಾಸದಸ್ಯರಲ್ಲದಂಥ ಅನೇಕ ಜನ ಖಾದಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳಂಥ ಜನರೂ ಎಷ್ಟೋ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಖಾದಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದಂಥ ವಸ್ತುವೆಂಬ ದಾಗಿ ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಜನರು ಮನವೊಪ್ಪುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಾತಗಳನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತು ಆಡಿಸುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಈ ಖಾದಿ ಪ್ರಭಾವ ಅಂತಲೇ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಎಂಥ ನಾಸ್ತಿಕನ ಬಾಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಖಾದಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದ ವಸ್ತು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ಆ ಖಾದಿಯ ಮಹತ್ವವೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ ಈ ಖಾದಿಯಿಂದಲೇ ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಿತು. ಆದಕಾರಣ ಈ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಧರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜನರೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋಕಡೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಈ ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಲೇ ಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಆ ರೀತಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಬಂದು ನಮಗೇನೂ ಈ ಖಾದಿ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ಖಾದಿ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವು. ಈ ಖಾದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹಾಡೇ ಇದೆ.

ಈ ಖಾದಿ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಹಾದಿ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಖಾದಿ ಅನೇಕ ಸಂಸಾರಗಳ ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ನೂಲುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವೃತ್ತಿ. ಇದೊಂದು ಕೈಕಸಬು. ಈ ರಾಟಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜನರ ಜೀವನ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಭಗವಂತನ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತ್ತಿರಬಹುದು. ಅಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇದರಲ್ಲಿದೆಯೆಂದೇ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ್ದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಈ ದಿವಸ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರೂ ಖಾದಿ ಧರಿಸಲಿ. ಆಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಈ ಸದ್ಭಾವನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಖಾದಿಯನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಇಂಥ ಒಂದು ಬೋರ್ಡು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ಹೊಣಗಾರಿಕೆ ತಂದೆಗಿಂತಲೂ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದು ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ಖಾದಿ ಎಂಥ ವಸ್ತುವೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನೀವೂ ಖಾದಿ ಧಾರಿಗಳಾಗಿ ; ಆಗ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನು ? ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ, ಮೈಗೆ ಬಟ್ಟೆ. ಹೀಗೆ ಅನ್ನ, ವಸ್ತ್ರ, ವಸತಿ, ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಇವು ಐದು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ ? ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಖಾದಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದ್ದೆಂದೇ ಆಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri V. M. MASCARENHAS (St. John's Hill).—Sir, probably my friend Sri Mohamed Imam has forgotten the khadi economics. If khadi is to be developed in this country, the main idea behind it is that unemployed persons, men and women, in this vast country who have so many hours hanging on their hands may make use of these hours in an useful manner and help economic development of this country. We have seen, and, every member of this House has often stated that, during six months in a year, the poor villager has no occupation, Well, if that person is to be redeemed and his household, the only possibility would be by developing khadi and introducing khadi over the whole country so that every household may at the end of the month have a few more rupees in their hands and thus solve unemployment in this country. Sri Imam stated that in other countries they are encouraging their own goods and have become self-sufficient, and that this country is not following the same way. I would bring to his attention that from the day of independence, if you only look into the Indian Trade Journal which gives you figures of customs and imports, you will be surprised to note that practically 80 per cent of the goods that were being imported from abroad before 1947, are now being manufactured within the country and even in the case of the few that are still coming in, there is a very serious attempt being made by the Government at the Centre to see that within the next few years, we should be self-sufficient in these also So he need not have any misgivings. We may be sure that India, even in the

field of machinery, will soon be self-sufficient and we may be producing our own motor cars, our own aeroplanes in the not distant future.

My own feeling in so far as this Bill goes, is, that this Board, though I would welcome it, assumes a very heavy responsibilty. The development of khadi alone would have given a heavy strain on their shoulder. Over and above you put 15 village industries in their hands. Well, I certainly shall not deal with the Chairman of this Board whoever he may be because when he accepts that position and at the end of one year's working this Legislature will be watching with keen eyes as to the progress shown in these various directions, I am afraid unless he be a strong man, the result would be far from satisfactory. My only fear is in that direction, specially when lakhs and lakhs of rupees are now coming from the Centre and equally from the State. Well, to handle vast sums of money with care and diligence and with great vision, really wants men who are not only true lovers of the country but who have integrity and honesty to a great degree.

Sri Srinivasa Iyengar raised a point in clause 12 that when sums exceeding Rs. 10,000 are to be spent by the Chairman the sanction of the Board is needed. It naturally implies that sums up to Rs. 10,000 the Chairman is authorised to spend. But I would wish to add one clause so as to see that the Chairman who spends sums not exceeding Rs. 10,000, reports to the Board at its next meeting of such contracts or transactions. I do not know why the Select Committee overlooked this.

It would be a very healthy addition if one more paragraph is added to the effect that the expenditures or contracts made by the Chairman up to sum of Rs. 10,000 be reported at the next meeting of the Board. Sri Srinivasa Iyengar also raised a point whether the Legislature has any kind of control over this body. Of coure the Legislature is a sovereign body. When it has control over the whole State and its finances, that fear may not be well founded. But he has raised a very pertinent point because very often most of the expenditure though strictly coming within the purview of this House, for want of time or for not being placed before this House, goes unheeded I would suggest that in future whenever powers of this kind are conferred, every report at the end of the year, should be placed and discussion allowed on it for at least one or two days. Lakhs of rupees are being spent by our Boards in various fields. In the future set up, corporations are the fashion of the day and if these corporations are allowed to spend crores of rupees without the Legislature having any kind of control over them, I would say that day would not be a happy one. So something must be done by this body to have a very healthy check over the expenditure incurred by this Board.

2-30 P.M.

The duties of the Accounts Officer, unfortunately, are not clearly defined in this Bill. So, considering that large sums of money are going to be spent by this Board, the Government should introduce a provision while making the rules to see that every month an audited statement or a monthly profit and loss account or the trading account is regularly furnished by the Board to Government for its inspection. With these few words, Sir, I heartily welcome the Bill with its amendments.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ-ಹೊಸನಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಸೂದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು 'ಖಾದಿ' ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು 'Village Industry' ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿದ್ದಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವೈಸ್-ಛೇರ್ಮನ್ ಅವರು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ 10 ಜನ ಎಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅನರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೋರ್ಡಿನ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಕ್ಲಾಜುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯೆಂದರೆ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡಿನ consultation ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸಬ್‌ವೆನ್ಷನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವೂ ಕೂಡ ಈ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಹೊಸ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.)

ಅನರ್ಹತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾರ್ಕ್ ಇಮಾಂಅವರು ದೊಡ್ಡ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೇ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಈಗಾಗಲೇ ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದವರೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಲಿ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಸರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಖಾದಿ ಹಾಕದೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಖಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಥವರು ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ, ಶ್ರೀಮಾರ್ಕ್ ಇಮಾಂಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಉಡುಪನ್ನು (dress) ಕೂಡ, ಅಥ್ವಕ್ಷರ ಉಡುಪನ್ನು ಕೂಡ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಿಗದಿಯಾದ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ ಬರದೆಹೋದರೆ ಅದೂ ಒಂದು ಅನರ್ಹತೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ. ನಾವು ಬರೀ ನಂಬಿಕೆ (sentiment)ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರಿನೌಕರರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಅಥವಾ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರು ಕೂಡ ವಿರೋಧಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಂಬಿಕೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. That is a major problem before the country ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮನವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಖಾದಿಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಮಾತ್ರ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ; ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವವರೂ ಸಹ ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. (ನಗು). ಇವೊತ್ತು 'ಖಾದಿ' ವಿಚಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ, ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆಮಾಡುವುದೂ, ಖಾದಿ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ, ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆ, ಒಂದು ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದು ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಖಾದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಧಿಕೃತ ವೇಷಭೂಷಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಎಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದವರೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದಾಗಿದೆ. ಖಾದಿಹಾಕುವುದು ಒಂದು identification ಆದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಖಾದಿ ಹಾಕಿದವರನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಟ್ಟು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ಖಾದಿ ಹಾಕಿದವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಪಕ್ಷವೆಂದು ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ಉಡುಪನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಎಷ್ಟೋಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಬಾರ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. It does not fit in; ಇವೆರಡೂ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ನಾನು ಪರ್ಮಿಟ್ ವಗೈರೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಖಾದಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಎಷ್ಟೋಸಲ ಜನ ಆಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವಾಗ ಜನರು ನನ್ನ ಕಡೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು 'ಧಾಂಡಿಗಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ; ಇವನು ಅಠಾರಕಚೇರಿಯಿಂದ ಬಂದ; ಯಾವುದೋ ಪರ್ಮಿಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂಚು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ' ಮುಂತಾದ ಏನೇನೋ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋಸಲ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೂ ಉಂಟು. (ನಗು). ಆದುದರಿಂದ ಈ ಉಡುಪಿಗೆ ಗೌರವವೂ ಇದೆ, ಈ ವೇಷವನ್ನು ಕಂಡರೆ ಭಯವೂ ಇದೆ, ಆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಕುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟೂ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕುತ್ಸಿತ ಟೀಕೆಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಶ್ರೀಮಾರ್ಕ್ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು ಇದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಲಾರದೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ.

ಇನ್ನೂ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. 'Subject to approval, by the Board' ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ 'Subject to ratification by the Board' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಬೋರ್ಡಿನ ಚೇರ್ಮನ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ratify ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹತೋಟಿ ಇದ್ದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಹ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ನೀವು ಈ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸಾಲವಗೈರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆಂದು, ಒಂದು ಹೊಸ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ Industries Board ಇದೆ; ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಭಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಬದನವಾಳದ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಸೇರಿದರೆ ಸುಮಾರು 25-30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಈ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಾಲ ಕೊಡಬಾರದೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ

ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಒಳಿತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯೇ ಅಥವ ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 'Need not necessarily be an officer of the Government' ಎಂದಿದೆ. ಅವರ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋದರೆ ಬೋರ್ಡ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವರ ಕೈಗೆ ಹೋದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬ ಭಯ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ನೀವು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು "No" ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಈ ಮಸೂದೆಯು ಪಾಸಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನೇನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ (ಹಿರಿಯೂರು—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು.—ಷೆಡ್ಯೂಲಿನ ಐದನೇ ಐಟಂನಲ್ಲಿ 'Cottage Leather Industry' ಎಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ Leather Tanning Industry ಸೇರಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸೇರಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ (ಕಡೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ, ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ, ಈ ಪಕ್ಷಗಳ ನಿಲುವಾದರೂ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇವರು ಖಾದಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಖಾದಿ ಹಾಕಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಕಳ್ಳರು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಇವರು ಹೇಳುವುದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ 'ಕೋತಿ ಮೊಸರನ್ನು ತಿಂದು ಮೇಕೆ ಬಾಯಿಗೆ ಒರೆಸಿತು' ಎಂದ ಹಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವರೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಬೆಂಬಲ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಥ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕುವವರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ, ಸುಳ್ಳ, ಇರಬಹುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಸತ್ಯವಂತರೇ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೇ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಖಾದಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಲೇಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖಾದಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಸಾರಗಳು ಖಾದಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಅಜ್ಜಂಪುರ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನ ಅದರಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕೆಲಸವು ನಿಂತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬಡ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರದೇಶದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಮೋಹ ಬಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಿಲ್ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಜನ ಖಾದಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆ ಇರುವ ಜನ, ಇಂಥವರಿಗೆ ಖಾದಿಯ ಬೆಲೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಆಮೇಲೆ ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ ಅನಂತರ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಹೀಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾ ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಾದಿಯ ಬೆಲೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ? ಒಂದು ವಾದ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಥವಾ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಖಾದಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಜನ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಖಾದಿ ಧರಿಸದಿದ್ದರೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಈ ದಿವಸ ಖಾದಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಮಾದಪ್ಪನವರು ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಖಾದಿ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ, ಬಡಜನರು ನೂತು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿದ ಖಾದಿ ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರುತ್ತದೆ! ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪದೋಷವಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರೂ ಸಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ; ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಸೇರಿ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿ ಎರಡು ಅಂತಸ್ತು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಡಜನರ ಉದ್ಯೋಗವಾದ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಮಾಡುವವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಖಾದಿ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲೂ, ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಖಾದಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಬಡಜನರು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕೊಡುವ ಸಹಾಯವಲ್ಲದೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಓಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದರೆ 4 ಓಟು ಜಾಸ್ತಿ ಬರಬಹುದೆಂದು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದೇ ವಿನಾ ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಖಾದಿ ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದು ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಬಡ

(ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ)

ಕುಟುಂಬದವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ರೈತ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಬತ್ತ ಬೆಳೆದರೆ ತನ್ನ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಎಂದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾದಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಹಿಂದೆ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಈಗ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಈ ಮಸೂದೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೆನೋ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ : ಯಾವ ವಿಧವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆ ತಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ಖಾದಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿಯೇ ಆದರೆ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ? ಖಾದಿಗೆ ಇರುವ ಪವಿತ್ರತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ? ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ? ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಖಾದಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ಭಾವನೆಯನ್ನಾದರೂ ತಾಳಿರಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ಖಾದಿ ಹಾಕುವವರು ಬಡವರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾದಿ ಹಾಕುವುದು ಬಿಡುವುದು ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು, ಪವಿತ್ರತೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣ ತರಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಖಾದಿ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಿಲ್ಲ, ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಖಾದಿಯೆಂಬುದು ಬರೀ ಲಾಂಛನ ; ಆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಖಾದಿ ಹಾಕುವವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಗಳಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು, ನೀತಿವಂತನಾಗಿ ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡಿ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರುವವರನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಖಾದಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬಾಕಿಯವರಿಗೂ ಸೇರಿದೆ. ಆ ತರಹ ಭಾವನೆಯಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರದಿದ್ದರೂ ಖಾದಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದರಾಸು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ, ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು All India Congress ಸದಸ್ಯನೂ ಆಗಿದ್ದೆನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಚೆಗೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಖಾದಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯುಂಟಾಗಿರುವುದೂ ನಿಜ. ಪುನಃ ಖಾದಿಯ ಕಡೆಗೆ ವಾಲುವ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಖಾದಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಹಾಗೆ ಲಾಂಛನಕ್ಕಾಗಿ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಖಾದಿಯೇ ಲಾಂಛನವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾವಣ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಹಾಗೆ ಖಾದಿ ಧರಿಸಿರುವವರು ಹೊಂದಿರುವ ದುರ್ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಬಹಳವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಆ ಭಾವನೆ ಬಂದು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಂದರೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಖಾದಿ ಹಾಕುವವರಿಗೆ ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಜಾಸ್ತಿ, ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಾಲದು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೋರ್ಡು ತನ್ನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ನಡೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪುವುದು ? ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಮಸೂದೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆಯೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹೊರಗಡೆ ಖಾದಿ ಕೆಲವರು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮನೆಯೊಳಗಿರುವ ಸೀರೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಕೋಟು, ಪೇಟ ಇವೆಲ್ಲಾ ಖಾದಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಎದೆ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳಲಿ, ನೋಡೋಣ. ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಖಾದಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕೆ? ನಿಜವಾದ ಖಾದಿ ಭಕ್ತ ಯಾವಾಗಲೂ ಖಾದಿಯನ್ನೇ ಹಾಕಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಸಹ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. "Ceases to reside in the State of Mysore" ಅಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು? ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಊರಿನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೇಕೆ ಯಾರು

3 P.M.

ಕೋತಿ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಮಿಲ್ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ಹಾಕಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಸುಂಕ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಆ ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರೂ-ಇವರೂ ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಈ ಸುಂಕವನ್ನು ಆ ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಮಿಲ್ಲಿನವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಸುಂಕವನ್ನು ತೆರುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು ? ಆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಜನರು ತೆರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಡವರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಡವನಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ದಿವಸಕ್ಕೆ 3 ರೂಪಾಯಿ ಗಳ ಕೂಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ 3 ಆಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದೊಂದು ಅವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವೇ ? ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಕೂಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆತ ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು ? 3 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಆತನಿಗೆ ಜೀವನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸಬ್‌ಸ್ಕ್ರಿಪ್‌ಷನ್ ವಗೈರೆ ಬೇರೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಆ ಬಡವರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನ ? ಇದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಹೇಳಿಕೆ. ಹಾಗೆ ನಿಮಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಇದ್ದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಖಾದಿಯನ್ನೇ ಹಾಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ. ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ಹಾಗೇಕೆ

ಮಾಡಬೇಕು ? ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ದಿವಸ ಏನೇನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆನೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಈ ಮೇನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಆ ಛೇರ್ಮನ್ನರ ಅಧಿಕಾರವೇನೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳ ಮೇಲ್ಗೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯವರ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಆ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಇರುವಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಚುನಾವಣೆ ಮೂಲಕ ಆ ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಖಾದಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರ ಅಥವಾ ಹಿಂಬಾಲಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪಲಾರೆವು.

ಇನ್ನು ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆದಾಯ ತರತಕ್ಕಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈ ಕಾಟೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಎಂಬ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಬೂ, ಎಣ್ಣೆಯ ಗಾಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದಾಣೆ ಎರಡಾಣೆ ಕೂಲಿ ಗಳಿಸುವಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಏಂದೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಇವು ಪ್ರಸಾರಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತವಷ್ಟೆ. ಇಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಏರಲಾರದು; ಅವರ ಜೀವನವೂ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸ್ಪೂನ್‌ಫೀಡಿಂಗಿನಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂಥಾ ಒಂದು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟ್ರನ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸೋಷಿಯಲ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

The House rose for Lunch at Six Minutes past Three of the Clock and reassembled at Thirty-five Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER, in the Chair.]

Sri B. NARAYANASWAMY (Mysore City South).—Mr. Speaker, Sir, it is unfortunate that the members of the P.S.P. have not done service to the khadi and the khadi movement. Sir, to speak ill of khadi or khadi movement, in my opinion, is unpatriotic. Today khadi has been a national movement and it is not the concern of one particular organisation. It is a concern of the entire public of India. As such the Hon'ble Leader of the Opposition has offered certain disparaging remarks about khadi and khadi movement.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Not about khadi, but abont the Khadi Board.

Sri B. NARAYANASWAMY.—It is unfortunate that the Opposition has failed in its duty to have not given that amount of co-operation that was very necessary during the discussion of this Bill. I thought that this Bill would be passed unanimously without the least opposition. Sri Imam has taken out one sub-clause and has given room for so much of discussion where there was no room for any discussion at all. After the report that has come out of the Select Committee, the Bill has been improved a great deal. As a matter of fact the Select Committee has given a good deal of definitions to the original Bill.

As regards the constitution of the Board and finances of the Board, they have definitely stated the number of the members of the Board and also the period they are going to serve. My humble submission to this House is that this Bill has come out of the Select Committee fully examined and they have filled in all the lacuna that were found in the original Bill. Now they have added some new clauses to the Bill which have given a correct shape to the Bill. As such whatever remarks that have been offered by the opposition do not carry any sense or meaning.

Sir, so far as the place of khadi is concerned, it is an accepted fact that it has no political or any other colour. It is a movement that is to be encouraged and given fillip by all the citizens of the country. To-day if the conditions of the poor man, about to whom the Opposition speaks so much with solicitude, has to be improved and if unemployment is to be solved, it is definitely through this khadi and khadi movement alone.

(SRI B. NARAYANASWAMY)

Sir, my friend Sir. Gopala Gowda, who is also a wearer of khadi, began to speak with bad taste about khadi and those who wear khadi. I wish he had not said certain things which, I do not use any harsh words, I could only say that a man of culture would not have used such words. I know, Sir, that a true devotee of khadi is the only person who could really serve the country at this juncture. As a matter of fact, khadi is the badge of service and it is only an astute khadi wearer who could proclaim before this world that they are going to serve the people. They criticise the khadi wearer because they belong to a different political organisation. It is very strange that the Leader of the Opposition and the Deputy Leader of the Opposition who are members of the P.S.P. Party, whom a great leader like Acharya Kripalani, who is a pucca Gandhite, who is a great devotee of Gandhi, is leading them are betraying him today. They are not following the tenets that have been put before them by Acharya Kripalani. Even Ashok Mehta and Dr. Manohar Lohia, all these gentlemen are today habitual wearers of khadi. They are exploiting the fair name of Acharya Kripalani Ashok Mehta and Dr. Manohar Lohia. Whatever remarks that have been offered by the Opposition members so far, have not been the remarks on the merits of this Bill, but just to discredit the political organisation—the ruling party, before the public. People who have heard their speeches would certainly not approve of their speeches. I hope the speeches made by my friend Sri Y. M. Chandrasekhariah and Smt. Bellary Siddamma would create a good deal of impression on the minds of the Leader of the Opposition and the Deputy Leader and I am sure, from tomorrow they will convert to khadi and I hope that they will revise their opinion about khadi and the wearers of khadi.

Sir, so far as the merits of the Bill are concerned, I have already said that the Bill has been definitely improved after it has emerged from the Select Committee and I congratulate the members of the Select Committee for having brought forth a very comprehensive Bill; and as such, Sir, this Bill has to become an enactment. What I request the Government is, there is no use in simply putting it in Statute Book, but they should give effect to this enactment as speedily as possible, so that the objects of this Bill or the enactment should be translated into action.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಮಾನ್ಯಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ,ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾರ್ಕ ಇಮಾಂಅವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೂ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸುಬಂತು. ಅವರು 'Ambar charaka is a crude wooden frame of four spindles' ಎಂದುಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಭಾರತವಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆದವರು ನಾವು. ಹತ್ತಿಯಿಂದ ನೂಲನ್ನುತೆಗೆದು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರ್ಮಾಡಿ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದವರು ಭಾರತೀಯರು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮದೇಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದುದಲ್ಲದೆ, ಹತ್ತಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾದವರ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆಂದು ನಾವು ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಪುಣರಾದವರು ಇದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾರ್ಕ ಇಮಾಂ ಅವರೇನೋ 'Ambar charaka is a crude frame of four spindles' ಎಂದುಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಅಂಬರ್ ಚರಕವನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು revolutionise ಮಾಡುವುದು. ಒಂದು ಬಟ್ಟೆ ಮಿಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನೊದಗಿಸಬಹುದು. ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಂದು ಮಿಲ್ಲನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅದೇ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ 20 ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಬರ್ ಚರಕವನ್ನು ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರುಗಳು, economists ಯಾಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಅಂಬರ್ ಚರಕದ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಅವರ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಿಂತುಹೋಗುವುದೆಂಬ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕವನು ತಾನು ಬೆಳೆದ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಂಬರ್ಚರಕದಿಂದ ದಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರ್ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮನೆಯವರಿಗೂ, ತನ್ನ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಬಾಕಿ ಗ್ರಾಮಗಳವರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟುಹಣ ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ತಪ್ಪಿ ಆಯಾಭಾಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕೈಗಾ

ರಿಕೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದನವಾಳ, ತಿರುಪೂರು ಮುಂತಾದ ಖಾದಿಕೇಂದ್ರಗಳಿರುವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮವೇ ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಅವರೇ ತಯಾರ್ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಬೀಳಬಾರದೆಂದು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆ. ಇತರರಿಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ಅವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು, ಅನಂತರ ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮದೇಶಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. 120 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ spindlage ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕೆಂದು Second Five-year Plan ನಲ್ಲಿ ಆರುಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೂರುಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ 250 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ 50 ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ 57.50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ 50 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು preferable ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ 250 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನಾವುಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತು ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಹಣ ಇವೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆಹೋಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುತ್ತಿರುವರು ಹಳ್ಳಿಯ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಲು, ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ, ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿರುವವರು ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವವರು ನೇಕಾರರು ಇವರುಗಳೂ ಕೂಡ ಖಾದಿಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇತರರೂ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಮಾತ್ರ ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಲ್ಲ. ಖಾದಿಹಾಕುವವರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಐದನೇಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪಂಚೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಮಾತ್ರ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಪಂಚೆಯನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರನ್ನು ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂರವರು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಐಮಂಗಲ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರು ಮಾತ್ರ ಖಾದಿ ಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆಗ ಆ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—ನಾನು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಈ ಖಾದಿ ಧಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ.—ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡಿನವರು ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ 500 ರೂಪಾಯಿ, ಒಂದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆ ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ಅದರ ಬಂಡವಾಳ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಲಾಭ ಮತ್ತು ನಷ್ಟದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಉದ್ಯಮದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟು ಖಾದಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಂಥ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ ಈ ಐಮಂಗಲದ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಆಗಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು; ಈಗ ಯಾಕೆ ಮುಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ.—ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಖಾದಿಕೇಂದ್ರವೂ ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೇಂದ್ರವೂ ಖಾದಿಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬದನವಾಳ ಖಾದೀ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಈಗ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುವುದು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂತಿರುವ ನೂಲನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರವು ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೂಲು ನೂತಿರುವುದು ಒಂದುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯಾಗುವಷ್ಟು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಈಗ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೂಲನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡರೆ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ನೂತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ದೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಐಮಂಗಲ ಖಾದಿಕೇಂದ್ರವು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತ ಲಾಭ ಸಂಪಾದಿಸದೆ ಇದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂಅವರು ಅಂಬರ್ ಚರಕದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಅಂಬರ್ ಚರಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ 16 ಲಡಿ ನೂಲನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೂಲುವುದರಿಂದ ಒಂದೂ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ)

ವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಬರ್ ಚರಕವನ್ನು introduce ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಟಿ. ಕೆಂಪರಾಜ್. (ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತರವೂ ದೊರೆತಿದೆ. ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ "who does not wear khadi" ಎಂದು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಯಾರು ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರು ಈ ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಇದರ ಅರ್ಥ. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ ಆತನು ಕೆಲಸಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಉದ್ಯಮವು ಪ್ರಗತಿಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ, ಆತನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಈ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತದೆನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಉಪಕಲಮಿನ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಐಮಂಗಲದ ಖಾದಿ ಕೇಂದ್ರ ನಿಂತು ಹೋಗಿರಬೇಕು, ಅದು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಯಾವ ಕೇಂದ್ರವೇ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದವರು ಸರಿಯಾದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಬರದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರಿಗೆ ಆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆಹೋದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಖದ್ದರ್ ಬಟ್ಟೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಸಲ್ಲತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಅವರ ಮುಖಂಡರು ಈ ದಿವಸ ಖಾದಿ

4 P.M.

ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಖಾದಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಹಾಕದೆ ಹೇಗೆ ಅವರ ಮುಖಂಡರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾರರು. ಯಾವಾಗ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿರುವ ನಾಯಕರ ತತ್ವ, ಮತ್ತು ಅವರ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಆಗ ಆ ನಾಯಕರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಯಕರ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾದಿ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಭಾವನೆಯನ್ನಿಡುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಖಾದಿ ಹಾಕದವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾಗಲಿ ಸಾಧುವಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆಮೇಲೆ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಯಾವ ದೇಶದ ಜನರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಅಥವಾ ನಗುಪಾಟಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮವೇನಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಗಿರಾಕಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಡಕ್ಕಾ ಮಸ್ಲಿನ್ ಎಂದೇನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ದೇಶದ ಜನರು ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ನುಣುಪಾದ ಬಟ್ಟೆ ತೋರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಿಂದುಳಿಯಿತು, ಅಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಇದರ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರು ಸರಿಯಾದ ನಿಗಾಇಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧಕವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡಿನ ಕಾರ್ಯ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ, ಈ ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸುವವರಿಗೆ ಇದರ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು, ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಈ ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯಮ ಬಹಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Dr. R. NAGAN GOWDA (Minister for Industries and Excise).—Sir, I am glad that so many Hon'ble Members have participated in the debate on this Bill as amended by the Select Committee. I do not attempt to answer the various points raised by Hon'ble Members, but only touch upon one or two important points. The Leader of the Opposition was saying that we must insist on swadeshi and not on Khadi. Swadeshi has got its own place. I am sure there will be a time when we will be able to produce all the articles that we need. But, until that time comes, it is necessary that we must give employment as far as possible to the great majority of the people

in the country who will be without work for four to six months in the year. The cultivator in the dry land will have no work before the monsoon commences. Clothing is as great a necessity as food; at least it comes next to food and it will give enough work to the people. That is why this has been advocated.

I may mention here the work that is going on in the Badanval Centre. The number of people that were working there before this scarcity condition commenced was very much less. To-day the number has increased and the provision that we had made to cover the entire 12 months has been consumed within a period of 5 months. So, khadi is a thing which gives employment to people and in that way it is one of the best industries.

Clause 5 (*a*) was much criticised. The idea is to have men who have faith in the scheme. People who do not themselves either practice or follow certain principles, it would be difficult for them to work the scheme properly. For instance, I may say that students who join the Agriculture College do not have any experience in Agriculture and have no contact with agricultural operations. They go to study in the Agricultural College and after they come out of the College, they do not intend to become farmers at all. They want only jobs. They entirely use their training for a diffeerent purpose. If we have got men who have got some farm experience they will become very good agriculturists after training.

Sri L. SIDDAPPA.—You have not prescribed any rules on that account for admission to the Agricultural College.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—When I will have my own way, I will do it. It is one of the reasons why Agricultural Department is not doing as much work as is done in U. S. The boy that comes to the College of Agriculture knows every operation of agriculture. He comes there to study the science.

Sri L. SIDDAPPA.—I am a Director of the Mysore Sugar Company, but I do not take sugar. Does it mean that I do not take any interest in the Sugar Company?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—I was only quoting that as an example, I do not think it can be stretched too far. The Hon'ble Member from Chamarajanagar was suggesting that the members of this Board should be elected members. It could be difficult to make arrangements for election of members from various co-operative societies and others that he suggested. Since we want men who will be interested in the work we have prescribed that they should be nominated by Government. I agree with Srimathi Laxmidevi Ramanna that there should be a lady member on the Board. Some of these industries are of such a nature in which ladies could evince a good deal of interest. The point is, suitable persons should be taken; It does not matter to what sex they belong.

A question was raised about contracts below Rs. 10,000. It is not mentioned there that it should be the Chairman that enters into the contract and report to the Board. I think that this is a matter which should be prescribed in the rules, or the Board can itself make a regulation regarding that. Sri Ramaiya said that we had not indicated the minimum wages. Since this Board is directly connected with the All-India Board, we will give the wages prescribed by the All-India Board. Sri Hutche Gowda was suggesting to start cottage industries on the lines of Japan. Of course, Government are also interested in that scheme and they are making arrangements in other spheres. That will not be undertaken in this. Those industries come in addition to this.

Finally, much was said about Imangala Centre. I might mention here that the Centre is working and it has got eleven branches in the entire village. I do not know how the member got an impression that the Centre is not working.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Molakalmuru).—Today the Centre is not working and it is dead.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—The work of the Imangala Khadi Centre has improved ever since it was taken charge

(DR. R. NAGAN GOWDA)

in 1954. My information is that production has increased. In the Budget we have also made provisions for the Centre.

With these remarks I commend this for your consideration.

MR. SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore Khadi and Village Industries Bill, 1956, as reported by the Select Committee, be taken into consideration."

The motion was adopted.

MR. SPEAKER.—Now clauses. There are no amendments to clauses 2 and 3.

The question is:

"That Clauses 2 and 3 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 2 and 3 were added to the Bill.

MR. SPEAKER.—Clause 4. There is an amendment to Clause 4.

*SRI S. SRINIVASA IYENGAR (T.-Narasipur).—Sir, I beg to move an amendment to Clause 4. The amendment reads as follows:

" That in sub-clause (1) for the words" as the State Government may appoint, the following words shall be substituted, namely' 'of whom three members shall be elected by the Legislative Assembly and one from the Legislative Council' three from among the Presidents of Co-operative institutions registered for purposes of undertaking the activities of village industries contained in the schedule, and the rest as the Government may appoint."

Sir, according to clause 4, the Government may nominate 10 members and that is the strength of the Board. What I have sought to introduce into this Board is the elective element. Out of ten members, four to be elected from the Legislature and three from the co-operative institutions. These two put together will be seven and the remaining three members to be nominated by the Government. I commend this to the Government for this simple reason that we are adopting the same procedure in respect of nominations to certain committees, like Cotton Committee, State Aid to Industries Committee, etc, which are also expert committees. I do not see any reason why the Government should shirk to do the same in respect of the Khadi Board. It was mentioned that it is difficult to conduct elections among co-operative institutions. It is not so. We are having such elections in respect of Central Co-operative Apex Bank, Land Mortgage Bank, and so on. Therefore there may not be any trouble. If the Government reserves such power just to patronise their own men, I think we can understand that. If the Government is really sincere that it should be representative, I think my amendment is very necessary. I have also provided for seats to be filled by nomination. If the Government find that some industries should be represented because of their importance, there is provision made for that also. They can nominate one for each such industry within the quota allotted for nominations. I think the Government will not stand on formalities or pretige but accept this.

MR. SPEAKER.—Amendment moved.

" That in sub-clause (1) fo: the words " as the State Government may appoint", the following words shall be substituted, namely, " of whom three members shall be elected by the Legislative Assembly and one from the Legislative Council, three from among the Presidents of Co-operative institutions registered for purposes of undertaking the activities of village industries contained in the schedule, and the rest as the Government may appoint." '

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಈ ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿರಬೇಕೆಂದೂ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿರಬೇಕೆಂದೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕೋ-

ಆಪರೇಟಿವ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲಸವೇ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅಂಥ ಒಂದು ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದು ಎಂದೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನುಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲ್ಪಡಬಹದಾದಂಥ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯರೂ ಇರಬಹುದು. ಇವರಿದ್ದರೇನೂ ಅಂಥ ತೊಂದರೆ ಬರಲಾರದು. ಆದರೆ ಈ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೀಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮವುಳ್ಳಂಥ ಜನರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಇಂಥಾವರನ್ನೇ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಖಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಹಾಕಬಹುದೆಂದು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಹೊರತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದಂಥ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ: ಅವುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಧಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆ ಘಟನೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಘರ್ಷಣೆಯುಂಟಾಗಿ ಈಗ ಅದರ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೀಗೇ ಸೊಸೈಟಿ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ತ ದಿವಸ ಹೀಗೆ ಅವರು ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಬರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇಂಥ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಾವು ಒಂದುವೇಳೆ ಈ ದಿವಸ ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಳೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರೇ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು. ಆಗ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇವರಿಗೆ ಖಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. . . .

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.—ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಖಾದಿ ಉದ್ಯಮ ಒಂದರ ವಿಚಾರವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಉದ್ಯಮಗಳಿವೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ 15 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಬರಿ ಖಾದಿ ಉದ್ಯಮ ಒಂದಕ್ಕೇ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಇರಲಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಯಿಲ್‌ಸೀಡ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಮಿಲ್ ಓನರ್‌ಗಳು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ರಾಟೆಯಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಅವನತಿಗೊಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಹಾಗೇ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಂಥ ಜನರನ್ನು ಹಾಕಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉಳಿಯದಂತೆಯೇ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಬೇಡವೆಂಬುದಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇರಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ. . . .

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.—ಕೈಗಾಣ, ಮರದ ಗಾಣ, ಬೊಂಬು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರೇ ಆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿರುತ್ತಾರೆ. . . .

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಈ ಕ್ರಾಸ್ ಎಗ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ನಿನಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಾನೀಗ ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದನಂತರ ತಾವು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಯಾರಿಗೆ ಈ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ, ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥಾ ಜನರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಆ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಾವು ಅನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿನೋಡೋಣ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅದರ ಭದ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮ ಉಳ್ಳಂಥ ಜನರನ್ನೇ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆ, ಅನುಭವ, ಪ್ರೇಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿವೆಯೋ ಅಂಥಾ ಜನರನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಹಾಕಲಿ, ಅದರ ಕೆಲಸ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಆದರೆ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Sir, I cannot accept this amendment. This is purely more or less a business organisation and to enable it to work efficiently, it is necessary that the Government be given freedom to appoint or nominate the best men they think fit for the industry. I request the Hon'ble Member to withdraw his amendment.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I press the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That in sub-clause (1) of clause 4 for the words "as the State Government may appoint," the following words shall be substituted, namely."

'of whom three members shall be elected by the Legislative Assembly and one from the Legis-

(MR. SPEAKER.)

lative Council, three from among the Presidents of the Co-operative Institutions registered for the purpose of undertaking the activities of village industries contained in the schedule, and the rest as the Government may appoint."

The motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That Clause 4 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 4 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 5. There is an amendment.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I beg to move the following amendment to clause 5 of the Bill.

"Sub-clause (*a*) shall be deleted."

Much argument was advanced on this issue. I would like to impress one more issue which I have already stated and that is that the activities of the Board relate not only to khadi but also to other industries. In the light of that statement, I believe the Governmnet will not defeat this but see the reasonableness of this amendment. I hope the Government will accept this.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'That sub-clause (*a*) shall be deleted."

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ 5ನೇ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ಖಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದು, (ಎ) ಕ್ಲಾಜಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಚುನಾಯಿಸಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಟೀ ಬೋರ್ಡ್, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಕೂನ್‌ಬೋರ್ಡ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾಫೀ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಬೋರ್ಡುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಫೀ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವವರು ಮಾತ್ರ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಬೇಕು, ಟೀ ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಟೀ ಕುಡಿಯುವವರು ಇರಬೇಕು, ಎಂದು ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ-ಉತ್ತರ).— ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಕೆಲವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ (ಎ) ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ 'who does not wear khadi' ಎನ್ನುವ ನಿಯಮವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Minister will now reply.

***Dr. R. NAGAN GOWDA.**—I cannot accept the amendment tabled by the Hon'ble Member, Sir. It is a very important thing that a person that wears khadi not only will have faith in khadi but also he would have a feeling for those that are working in this industry. A person who wants to support or encourage an industry of this type, he ought to show in some form or the other that he has got faith in this industry. This would be an outward indication of his feeling or sympathy with this industry. I therefore Sir, cannot accept the amendment of the Hon'ble Member.

Mr. SPEAKER.—The question is.

"That sub-clause (*a*) shall be deleted."

The motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is.

"That Clause 5 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 5 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 6. Sri Srinivasa Iyengar may move his amendment.

***Sri S. SRINIVASA IYENGAR.**—I beg to move the amendment to clause 6 of the Bill. Sub-para (*a*) of clause 6 reads as follows.—

"(*a*) refuses to act ; or"

My amendment reads as follows.—

"In sub-clause (1) sub-clause (*a*) shall be deleted ".

I have already explained how that provision would carry very little meaning. I do not like to add anything further because sufficient explanation

has already been given by me for such deletion. Therefore I move the amendment.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved.

> "That in sub-clause (1) sub-clause (*a*) shall be deleted."

*Dr. R. NAGAN GOWDA.—Sir, I cannot accept this amendment. As I said before, this is an organisation which has to take effective steps to carry out all these things quickly and efficiently. If we come across any occasion, when we find that the Chairman is not acting properly, then we will have to take enough steps against him. We will have to take action to remove him from the Board. It is therefore necessary to retain that provision as it is, because it enables the Government to act quickly.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I press my amendment, Sir.

Mr. SPEAKER.—The question is :

> "That in sub-clause (1) sub-clause (*a*) shall be deleted."

The motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—There is another amendment to Clause 6, given notice of by Sri S. Srinivasa Iyengar.

*Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I beg to move an amendment to sub-clause (3) of clause 6. Sub-clause (3) of clause 6 reads as follows.—

> "(3) A member who has been removed under clause (*c*) or (*f*) of sub-section (1) shall not be eligible for appointment to the Board as member or in any other capacity."

My amendment reads as follows.—

> "In sub-clause (3), the words "for a period of three years from the date of ineligibility" shall be added at the end.",

The object of my amendment has already been explained in the course of my speech. If a member is removed from the board just because he refuses to act, just because he has some disqualification, he must be given a chance to correct himself and his action should not serve as a bar for being nominated. He may be quite efficient, he may be quite experienced and yet he might have committed a mistake. That should not act as a bar. I believe, the Government may not have any objection to accept this amendment.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

> 'That in sub-clause (3), the words "for a period of three years from the date of ineligibility" shall be added at the end.'

*Dr. R. NAGAN GOWDA.—Sir, I cannot accept this amendment. If we want to get through the work of this Board, we must have very noble people. We cannot allow people who have misused their position to come again to the Board. That is why that provision has been incorporated in the Bill.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I beg leave of this House to withdraw my amendment.

The amendment was, by leave, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is:

> "That clauses 6, 7, 8, 9, 10 and 11 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 6, 7, 8, 9, 10 and 11 were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 12.

Sri. S. SRINIVASA IYENGAR.—I beg to move the following amendment to clause 12 of the Bill. The amendment reads as follows ;—

> "In sub-clause (1), the following further proviso shall be added namely,
>
> "Further provided that all contracts involving an expenditure of rupees ten thousand and less entered into by the Chairman shall be subject to the ratification of the Board."

Sir, I have made a reference about this in the course of my speech on the Bill. I would add one or two points.

(SRI S. SRINIVASA IYENGAR.)

The Hon'ble the Minister, in the course of his speech, said that the rule making power, that is given to Government covers this contingency. It is not so. The rule making power is provided under sub-clause (2) of the same clause. Sub-clause (2) reads as follows.—

"(2) Every contract made by the Chairman on behalf of the Board shall, subject to the provisions of this section, be entered into in such manner and form as may be prescribed."

So, the rule making power is limited to the question of how the contract should be entered into and in what form. It does not give power to the Chairman to enter into contract. Therefore that authority to enter into contract in all cases when the contract is for less than Rs. 10,000, is not specified. Therefore I believe the Hon'ble Minister sees the point through and accept my amendment.

MR. SPEAKER.—Amendment moved :

"That in sub-clause (1) the following further proviso shall be added, namely—

"Further provided that all contracts involving an expenditure of rupees ten thousand and less entered into by the Chairman shall be subject to the ratification of the Board."

SRI V. M. MASCARENHAS (St. John's Hill).—I think this amendment could be accepted and there is no harm in taking that amendment as it comes.

SRI A. BHEEMAPPA NAIK.—Sub-clause (1) of clause 12 itself provides that the Board may enter into and perform all such contracts on behalf of the Board by the Chairman.

SRI V. M. MASCARENHAS.—When a contract below ten thousand rupees is entered into by the Chairman, it should be reported to the next meeting of the Board for ratification.

MR. SPEAKER.—There is a clause here, clause (*b*), to submit all the estimates and expenditure above ten thousand. But below the thousand there is no check ; that is what he says.

SRI V. M. MASCARENHAS.—We can give power to the Chairman to spend below ten thousand, but the Board should have the knowledge of this contract and they should ratify the contract at the next meeting. Contracts could made under three heads (a), (b) (i), (b) (ii). Thereby it does not make it very clear that whatever the Chairman does will have the approval of the Board. When the contract below 10,000 is entered into by the Chairman, the Board must come to know about it and it should be done at the next meeting.

SRI K. PATTABHIRAMAN (Kolar).—You will kindly see sub-clause (2). It says that every contract made by the Chairman on behalf of the Board shall, subject to the provisions of this section, be entered into in such manner and form as may be prescribed. Taking the observations made by my esteemed friends Sri Srinivasa Iyengar and Sri Mascarenhas together, it comes to this: They concede that so far as the contracts involving amounts less than ten thousand concerned, that class of contract is going to be entered into by the Chairman. When the Chairman exercises that right, both of them say that that must come for ratification by the Board. In the rules that will be framed, to ensure that, it can be done. Therefore, there is a provision. It is not as if that a hiatus exists and that is going to be removed by virtue of this amendment. It is there and sub-clause (2) is sufficiently ample. There is no such difficulty as Sri Srinivasa Iyengar seems to imagine. By way of abundant caution he wants to do this. That is the spirit in which Sri Mascarenhas also made his observation. It is not as if this aspect of the matter has escaped the notice of the Select Committee. All that I want to plead on behalf of the Select Committee, of which my humble self was a member, is that this did attract our attention and if there was a mistake I am prepared to correct myself. This sufficiently provides for that contingency. I hope, with this clarification my

esteemed friend will not press his amendment. So far as the contract below Rupees ten thousand which is entered into by the Chairman, is concerned the rules will prescribe the form. In clause (2) you will kindly see even the form is there. We wanted the Government to exercise sufficient care and attention before making it because it is a question of investing such extraordinary power with the Chairman. It is sufficiently extensive and so we thought to leave it to Government to exercise this power. We wanted that the form must be clear, the manner must be clear; all these are matters which will have to be considered. In fact, the fears that are entertained by these good friends induced us to agree to this provision, because it is such an important matter that Government should exercise its mind before evolving the necessary form. As it is, it has a greater protection against such fears as these two Hon'ble Members entertained.

*Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Yelandur).—On page 11, clause 32 says:

> 'The Board may, with the previous sanction of the Government, make regulations consistent with this Act and the rules made thereunder.'

So, the Board may delegate powers to the Chairman authorising him to sanction estimates or to incur expenditure up to ten thousand rupees. When powers have been delegated to the Chairman, it is not necessary that the subject matter should be placed before the Board in the next meeting. Therefore, it is quite clear that the amendment moved by Sri Srinivasa Iyengar is not necessary.

*Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I would like to express my doubt a little more clearly. In sub-clause (b) when you have made a provision that the Chairman should not enter into a contract without the previous sanction of the Board for expending sums exceeding ten thousand rupees, what does it mean? Within ten thousand, the Chairman can do it. When then is a specific provision to the effect that for all expenditure that exceeds the thousand, the Chairman cannot enter into contract unless he has obtained the permission or the sanction of the Board, it means, that below ten thousand he can enter into contract. I know Sri Pattabhiraman is a great scholar and he was a member of the Select Committee and he would have certainly devoted much thought on this issue. But, my fear is that rule making power cannot give authority for sanction. Authority to sanction must always be backed up by a statutory power. Rule making power is to enable the Government to make rules for the discharge of duties and functions as contained in the law. Under the rule making power they cannot provide for such things When they say 'manner and form', it is not in respect of administrative details; it does not relate to authority. Therefore, I may be kindly enlightened on that issue.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—I still regret that I cannot agree with the Hon'ble Member for T.-Narasipur, not because I am unwilling or that I have made up my mind against his views, but I feel that if we just think a little further the matter would become apparent. Here there is one provision to which reference has been made whereby if the Chairman incurs expenditure above Rs. 10,000 there is a specific prohibition and a condition precedent. Before he can exercise that right, the previous permission is necessary. So far as the contracts that involve amounts less than Rs. 10,000 the Chairman has the right to exercise it because one follows from the other. It is a positive side where the prohibition is imposed so that he cannot exercise and do contract above Rs. 10,000 and then there is a negative side whereby for contracts less than Rs. 10,000 he has got the right to spend the amount. Therefore, taking these together I still feel the matter is clear and rule making power in this behalf is with the Government. As to how it shall be done and other things, particularly as pointed out by Sri Mascarenhas, I hope these will be borne in mind while

(SRI K. PATTABHIRAMAN.)

framing rules. In respect of each contract that the Chairman will enter into hereafter involving less than Rs. 10,000 a definite procedure will be evolved and when the routine is evolved, it would be subjected to ratification. You will kindly see it is not a case where it cannot go before the Board. As a matter of fact, he only acts for the Board. There is also another provision. After all he is going to perform such contracts which are covered either in the budget or supplementary budget programme. Therefore it is only such expenditures as are included in these programmes that can be implemented.

Taking into consideration all the safegaurds provided have, I feel I am to agree with my friend.

Dr. R NAGAN GOWDA.—This question has been thoroughly examined. I do not feel there is any need to effect any amendment.

Sr. S. SRINIVASA IYENGAR.—I will press that Time alone will show the wisdom of that clause.

Mr. SPEAKER,—The question is:

"That in sub-clause (1) the following further proviso shall be added, namely'

'Further provided that all contracts involving an expenditure of rupees ten thousand and less entered into by the Chairman shall be subject to the ratification of the Board."

The motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—Clauses 12 to 35. The question is:

That Clauses 12 to 35 both inclusive stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 12 to 35 both inclusive were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Schedule.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—I beg to move:

'That the words "including tanning industry" be added at the end of item No. 5.'

Mr. SPEAKER.—The question is:

'That the words "including tanning industry" be added at the end of item No. 5.'

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Schedule as amended stand part of the Bill."

The motion was adopted.

The Schedule as amended was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 1, Title and Preamble. The question is:

"That Clause 1, the Title and the Preamble stand part of the Bill."

The motion was adopted

Clause 1, the title and Preamble were added to the Bill.

Motion to pass.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—I move:

"That the Mysore Khadi and Village Industries Bill, 1956 as reported by the Select Committee and as amended, be passed."

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore Khadi and Village Industries Bill, 1956, as reported by the Select Committee and as amended, be passed."

The motion was adopted.

Business of the House.

Mr. SPEAKER.—Before adjourning the House for tomorrow, as the Leader of the Opposition wanted to know the probable date of the adjourned meetings of this session, I wish to inform that it will not meet during the Dasara in Mysore as was originally thought of on account of so many difficulties. It is likely to meet after the 15th.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home and Finance).—Sir, I would make one submission, of course taking the House into confidence, in advance. It is very likely that I will be able to introduce the K.G.F. Nationalisation Bill by tomorrow. I am making a request that first the Bill may be taken into consideration in the morning so that we may send it to to the Select Committee of both the Houses and the Select Committee report may be made available before the 15th and then after the House reassembles, we may go through the business right from the first day itself. Therefore I am making this advance request so that the House may not be taken unaware of. Very probably on the 1st of October, we may take up the Bill for consideration. I am placing the Bill possibly tomorrow.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet at 8-30 tomorrow.

The House adjourned at Five Minutes past Five of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 29th September 1956.

WD 1141—GPB—550—4-12-56